

Tips/aantekeningen:

Belangrijk aandachtspunten voor het CE zijn:

1. Levenskenmerken (waarnemen, groeien, voortplanten, etc.)
2. Wat is een weefsel? (zowel de definitie als voorbeelden)
3. Biotische en abiotische factoren;
4. Inwendige prikkels (honger, dorst, hormonen), uitwendige prikkels (licht, temp.,)
5. Huid (opperhuid, kiemlaag, hoornlaag, lederhuid, onderhuids bindweefsel);
6. Als er gevraagd wordt om een "stelsel", dan ook een stelsel noemen (b.v. zintuigenstelsel of bloedvatenstelsel → bloedsomloop is namelijk geen stelsel);
7. Bloemonderdelen bij langs (kelkblad, kroonblad, etc.) + kenmerken windbloem, insectenbloemen;
8. Voortplantingsonderdelen van man en vrouw bij langs + functies;
9. Tabel eigenschappen rijken (bacteriën, schimmels, planten en dieren);
10. Eigenschappen van cel bij langs (celmembraan, celkern, bladgroenkorrels, etc.);
11. Bloedgroepen met invultabel (b.v. bloedgroep A heeft antigenen A en maakt antistoffen tegen bloedgroep B) (alleen TL);
12. Fotosynthese + verbranding;
13. Oogonderdelen + oonderdelen;
14. Eigenschappen ader (kleppen), slagader, haarvaten;
15. Hartonderdelen goed kennen;
16. Passieve (direct inspuiten van antistoffen = serum) (lichaam is dus passief) en actieve immuniteit (d.m.v. b.v. inenten bouw je antistoffen op, voor het geval je de volgende keer hiermee in aanraking komt) lichaam is dus actief) (alleen TL);
17. Geslachtelijk of ongeslachtelijk (knollen, bollen, wortelstokken, uitlopers, stekken)
18. Wat is een mutatie;
19. Ethogram (lijst waar je gedrag van een dier op noteert);
20. Heterozygoot, homozygoot, dominant, recessief, vaak een berekening over erfelijke mogelijkheden (alleen TL);
21. Voedselketen: begin altijd bij de producent en zet de pijltjes van de prooi naar de eter;
22. Stofwisseling is belangrijk (ademhalen, eten, uitscheiden);
23. Vertering: vaak een berekening voedingsstoffen + orgaanfuncties belangrijk!
24. Grafieken: noteer eenheden en grootheden bij x en y as en maak de grafiek groot genoeg.
25. Het maken van een werkplan. Voorbeeld: iemand wil onderzoeken of door vogels uitgepoepte zaden net zo goed kiemen als niet-uitgepoepte zaden. Werkplan zou kunnen zijn: neem een groot aantal uitgepoepte zaden en plant deze op een stuk land, plant ook een groot aantal niet-uitgepoepte zaden op een ander stuk land (omstandigheden van beide stukken land zijn hetzelfde). Ga na verloop van tijd kijken wat de resultaten zijn en vergelijk deze resultaten.

Extra informatie biologie-examen

Voor de laatste weken krijg je een studierooster ter voorbereiding op het examen biologie. Dit schema is bedoeld als richtlijn, pas het aan volgens je eigen mogelijkheden. Houd als doel aan dat je alle stof 1 keer doorgenomen hebt (liever 2 keer) voordat het CSE begint.

Bij het bestuderen van een hoofdstuk moet je:

- de leerstof doornemen
- de samenvattingen per thema goed leren (evt. via het boekje "samengevat")
- eventuele aantekeningen leren
- de zelftoets maken
- een eindexamen oefenen, b.v. <http://examen.studyflow.nl/> (kun je ook meteen nakijken)
- de afbeeldingen bestuderen
- de animaties bekijken van <http://www.biologiesite.nl/overzichtorganen.htm> (b.v. animaties fotosynthese, enzymwerking, bloedsomloop, etc., etc.)

Vaak wordt gevraagd naar actuele zaken. Schrik niet, als je iets leest over bijv. een ziekte die je helemaal niet kent. Alle informatie die je nodig hebt om de vraag te beantwoorden staat in de opgave.

Als laatste nog een paar (niet onbelangrijke) tips tijdens het maken van het examen:

1. **LEVER NET (LEESBAAR) WERK IN!!!!!!!!!!!!**
2. Lees de vraag **goed**. Kijk nauwkeurig wat er gevraagd wordt! (Rustig lezen is superbelangrijk, laat je niet gekmaken door moeilijke woorden, ziektes, etc.)
3. Neem een **rekenmachine** mee.
4. Schrijf met een blauwe of zwarte pen. Nooit met een potlood! Vergeet niet je achternaam en je examenummer op je antwoordblad te vermelden.
5. Eventuele grafieken of tekeningen moeten wel met een potlood worden gemaakt.
6. Als je een vraag niet weet, sla hem eerst over. Laat voldoende ruimte op je papier voor de beantwoording. (denk aan netheid!) Vergeet de vraag aan het eind niet te maken.
7. Beantwoord de meerkeuzevragen met **HOOFDLETTERS**. Sla nooit een meerkeuzevraag over. Denk aan de gokkans!
8. begin bij elk antwoord te typen met het vermelden van de vraag (b.v. wat is de adequate prikkel voor je oogzintuig? Antwoord = de adequate prikkel voor je oogzintuig is LICHT). Op die manier vergeet je niets bij het beantwoorden en je leest de vraag tijdens het typen nogmaals;
9. vragen ze om een ja of nee antwoord en een uitleg.....dan ook een uitleg geven!!!!!!!!!!!!
10. Vul altijd iets in en controleer je antwoord.....ga niet te snel, je hebt 2 uur de tijd!
11. Als het examen start: schrijf dan evt. enkele aant. op je kladpapier (b.v. schema van de rijken);
12. Heel veel succes met het leren en het eindexamen en: **BLIJF ALTIJD RUSTIG.**

Voor vragen kun je altijd bij mij terecht. E-mail: swesterink@lauwerscollege.nl of via de vraagbaak van de BiologieSite (www.biologiesite.nl)

Succes, groet van meneer Westerink, docent van dit boeiende vak ☺